

brand, de *Oostersche pak*, die naar Oostland of Hamburg gescheept wordt.

Het getal der haringbuizen, schoon merkelyk door de rooverijen der Duinkerkers verminderd, bedroeg in 1640 nog 400 à 500 ¹.

Een zeer oud, geel koperen, veel voorkomend, gestempeld penningje (groot 18), (Zie *Revue* 1858, p. 397—398. *Revue* 1859, p. 100—101, afgebeeld door DEVIGNE in zijne *Moeurs et Usages*, Gand. 1857. Pl. XXXIV n° 5 beschreven aldaar p. 144), werd door PERREAU aan Enkhuizen toegekend ², maar door DEVIGNE aan Luik ³. Het komt ons voor een armen-loodje te zijn, bij de vroeger niet ongewone uitdeeling van haring, lang geleden, gebruikt.

In het jaar 1624 (7 Mei) werd geordonneerd, dat de gezworen *Nettenlooders* „in het visiteren, meten en het looden van de netten“, die tot de Grootte Visscherij van Haring werden gebruikt, zich zullen reguleeren naar het plakkaat van H. Ed. Groot Mogenden van 27 Mei 1624. Zulke eenzijdige gegoten loodjes (groot 22), *met drie gaten doorboord*, vertoonen het wapen van Enkhuizen, (*Revue*, 1874 p. 32 n° 76.) Volgens *Cat. SALM* n° 5160, zijn zij van Enk-

¹ Zie BRANDT blz. 45, 180 en vooral 288. CENTEN blz. 190 en blz. 213.

² *Voorzijde*: St. PIETER met een grooten sleutel, in een krans. *Keerzijde*: Drie naar de rechterzijde zwemmende haringen, in een krans. Beide voorstellingen op geruiten achtergrond.

³ Aux harengers de Liège, „puisque leur blason est composé de trois harengs et celui de leur corporation, réunie à celle des fruitiers, se composait d'un arbre fruitier et de trois harengs couronnés.

huizen. Zie CENTEN, blz. 43. *Keuren* blz. 232 en plaat II (XIX) (8)¹.

De *Hekelaars* van fijne hennep hadden een gilde, waarvan de ordonnantie z. j. in de *Keuren* blz. 390—391 is opgenomen. De proef was, uit 100 g ruige hennep, fijne (*Visschers of Schoenmakers*) *Karl* te maken.

Houtzagers. Hun Gildebrief is van 1 October 1615, hunne ordonnantie van 19 Februari 1617. *Keuren* blz. 308—310. CENTEN blz. 20. Zij hadden 3 Overlieden (Art. 7) en een Ouderman (Art. 1 en 8). Eenige nadere bepalingen (Art. 13—18) hen betreffende zijn van 14 Januari 1628. Hunne hoog verheven, geel koperen, gegoten en doerboorde gildepenningsjes (groot 24) in *Enkhuizen nog voorhanden*, vertoonen:

Voorzijde: Een houtzager, blootshoofd, met zijne rechterhand op een zeer groote *houtzaag* steunende².

Keerzijde: een gegraveerde naam, zooals:

a) JOCHEM | HENDRIKSZ | DEN SLA.

b) GERRIT LUYKESZ. (In *Revue* 1859 p. 90 n° 66, verkeerd aan Amsterdam toegekend).

c) *Hermen Dueght*. Zie pl. II (XIX) n° 10.

¹ Een ander heeft, *Voorzijde*: drie haringen in een schild. *Keerzijde*: 55 Lood; gest. *zonder gaten*, kennelijk een gildepenningsje; van Amsterdam? Vergelijk *Amsterdam* pl. IV, n° 29, waar het cijfer (21) onder het schild op de voorzijde staat.

² Men kende, in Enkhuizen, dit penningje aan de timmerlieden toe; maar waarschijnlijker is het dat het stukje, op pl. II (XIX) n° 11 afgebeeld, aan dezen behoort. Beiden zijn *en haut relief*. Zie beneden.